

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Ing. Viery Horčicové a soudců Mgr. Jana Kašpara a JUDr. Marcely Rouskové v právní věci žalobce: **J.H.**, zast. JUDr. Václavem Faltýnem, advokátem se sídlem nám. Míru 143, Domažlice, proti žalovanému: **Ministerstvo životního prostředí**, se sídlem Vršovická 65, Praha 10, v řízení o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 30.7.2010, zn. 588/520/10, 56164/ENV/10,

t a k t o :

- I. Žaloba se zamítá.**
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.**

O d ů v o d n ě n í

Žalobce se podanou žalobou domáhal přezkoumání shora uvedeného rozhodnutí žalovaného, kterým bylo zamítnuto jeho odvolání proti rozhodnutí České inspekce životního prostředí, oblastního inspektorátu Plzeň, oddělení ochrany přírody (dále jen „orgán I. stupně“) zn. ČIŽP/43/OOP/SR01/0919017.002/10/ZPK ze dne 10.5.2010, kterým byla žalobci uloženy pokuty, a to podle ust. § 88 odst. 1 písm. e) zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny (dále jen „zákon“) ve výši 1.000,-Kč, za to že v rozporu s ust. § 50 odst. 1, 2 zákona držel a nabízel za účelem prodeje jednoho jedince ohrožené střeve potoční, tedy jinak nedovoleně zasahoval do jejího přirozeného vývoje a dále byla žalobci uložena pokuta podle ust. § 88 odst. 2 písm. o) zákona ve výši 500,-Kč za to, že neprokázal původ jednoho jedince ohrožené střeve potoční, kterou držel a nabízel za účelem prodeje, tedy neprokázal předepsaným způsobem původ zvláště chráněného živočicha podle § 54 zákona. Současně bylo žalobci tímto rozhodnutím uloženo nahradit náklady řízení částkou 1.000,-Kč.

Žalobce v žalobě uvádí, že se nedopustil žádného protiprávního jednání, které by odůvodňovalo uložit mu pokutu ve smyslu ust. § 88 odst. 1 písm. e) a ust. § 88 odst. 2 písm. o) zákona a ani v rámci správního řízení nebylo nic takového prokázáno. Při kontrole dne 23.10.2009 v Plzni orgán I. stupně nezjistil, že by žalobce držel a nabízel k prodeji (prodával) jednoho jedince střeve potoční, nýbrž byl zjištěn pouze výskyt této rybky ve veřejně přístupné provozovně (prodejně) žalobce. Ten přitom zásadně odmítá, že by tuto rybku do provozovny umístil, trpěl, nebo ji tam umístila či trpěla jakákoliv třetí osoba s jeho vědomím

a na jeho odpovědnost. Ryba nebyla prodávána, neboť nelze k prodeji nabízet cokoli bez existence vůle tak činit. Pouhý výskyt střevle potoční v jeho prodejně pak nelze považovat za projev vůle žalobce představující držení či prodej (konání) ve smyslu zásahu do přirozeného vývoje zvláště chráněného jedince a ukládat mu za to sankce. Pokud jde o údajné neprokázání původu rybky, nelze je považovat za naplnění příslušné zákonné skutkové podstaty, jestliže žalobce rybku nedržel a neprodával, neboť v takovém případě nebylo jeho povinností původ prokazovat.

K argumentaci žalovaného, že u dotčených deliktů je dána objektivní odpovědnost a není třeba se zabývat zaviněním, žalobce podotýká, že nenamítal nedostatek vlastního zavinění ve vztahu k údajnému jednání, jímž mělo dojít k naplnění obou skutkových podstat správních deliktů, nýbrž absenci vlastního jednání jako takového, neboť i když jsou tyto delikty založeny na objektivní odpovědnosti, nejedná se o odpovědnost absolutní. Vždy je nutno prokázat existenci jednání jako takového, což se správním orgánům nepodařilo. Žalovaný se navíc s námitkou absence jednání na straně žalobce vůbec nevypořádal. Žalobce namítá, že do veřejně přístupné části prodejny byla rybka umístěna bez jeho vědomí (podloudně), pravděpodobně s úmyslem odradit jej od prodeje nástražních rybek, neboť právě tento prodej byl řadě osob (zejména z Českého rybářského svazu) trnem v oku. Pokud by správní orgány provedly žalobcem navržené výslechy svědků (prodavačka z prodejny a pan B.), mohlo být v řízení zjištěno, kdo rybku do prodejny umístil, což se však nestalo. Žalobce uzavírá, že bez dotčení všech předchozích námitek ohledně nenaplnění skutkových podstat pro ukládání jakýkoliv sankcí namítá i nezákonnost správních rozhodnutí taktéž z důvodu porušení zásady absorpční, když mu správní orgán uložil ve společném řízení dvě pokuty za údajné jednání, jehož se měl dopustit, i když naplnění skutkové podstaty prvního správního deliktu podle ust. § 88 odst. 1 písm. e) zákona v sobě druhý delikt podle ust. § 88 odst. 2 písm. o) již zahrnuje. Přestože zásada absorpční není v právních předpisech ve vztahu ke správním deliktům výslovně zakotvena, je nutno ji při ukládání sankcí fyzické osobě podnikateli ve společném řízení analogicky aplikovat, jak ostatně judikoval i Nejvyšší správní soud. Žalobce navrhuje zrušit rozhodnutí správních orgánů obou stupňů a věc vrátit žalovanému k dalšímu řízení.

Žalovaný ve svém vyjádření k žalobě ze dne 31.1.2011 uvádí, že k naplnění skutkové podstaty v žalobcově případě nedovoleného zasahování do přirozeného vývoje zvláště chráněného živočicha podle § 88 odst. 1 písm. e) zákona zcela postačuje zjištěná skutečnost, že dne 23.10.2009 byl v jeho prodejně mezi živými rybami určenými a nabízenými k prodeji jako živé návnady zjištěn exemplář ohrožené střevle potoční (bez pravomocné výjimky ze zákazu podle § 56 zákona), neboť jde o jiný správní delikt, u něhož je odpovědnost objektivní - jde tedy o protiprávní jednání bez ohledu na zavinění. Skutečnost, že uvedený exemplář byl nabízen k prodeji, dokládá zjištění orgánu I. stupně: exemplář byl v prodejně umístěn v akváriu společně s ostatními nástražnými rybičkami určenými k prodeji a akvárium bylo opatřeno i údaje o jejich ceně (5-10 Kč za kus). K naplnění skutkové podstaty nedovoleného zasahování do přirozeného vývoje zvláště chráněných živočichů zcela postačuje v řízení doložené zjištění orgánu I. stupně, neboť u této skutkové podstaty jde o odpovědnost za protiprávní jednání bez ohledu na zavinění a zákon neuvádí žádné liberační důvody, které by mohly vést ke zproštění deliktní odpovědnosti. Žalobce rovněž předepsaným způsobem neprokázal původ tohoto zvláště chráněného živočicha podle § 54 zákona a tímto jednáním tak naplnil skutkovou podstatou danou ust. § 88 odst. 2 písm. o) zákona, což je v řízení rovněž doloženo zjištěním orgánu I. stupně. Žalobce předložil pouze doklad, že ryby v akváriu zakoupil pod označením „BR plotice“ od Klatovského rybářství a. s., avšak tyto nijak neprokazují legální původ předmětného exempláře střevle potoční.

K absenci vlastního jednání žalobce jako takového žalovaný uvádí, že objektivní odpovědnosti se nelze zprostit poukázáním na skutečnost, že nedošlo k vědomému jednání odpovědného subjektu. Je totiž nerozhodné, zda k porušení právních povinností došlo aktivním jednáním, či mimovolně (jak je tomu u žalobce). Tuto námitku má tak žalovaný za bezpředmětnou.

Dále žalovaný uvádí, že správní orgán provede vždy ty důkazy, které jsou potřebné ke zjištění stavu věci. V odůvodnění prvoinstančního rozhodnutí je podrobně rozvedeno, které důkazy orgán I. stupně považoval za nezbytné – výslech svědka p. D., navrhovaný žalobcem, proveden byl, od výslechu dalších svědků pak orgán I. stupně upustil, neboť stav věci byl již dostatečně zjištěn a výsledky dalších žalobcem navrhovaných svědků neměly vazbu na předmět řízení.

Žalovaný rovněž nesouhlasí s tvrzením žalobce, že naplnění skutkové podstaty správního deliktu podle ust. § 88 odst. 1 písm. e) zákona v sobě zahrnuje i správní delikt podle ust. § 88 odst. 2 písm. o) zákona, neboť druhý uvedený delikt je samostatným jednáním spočívajícím v tom, že žalobce neprokázal původ živočicha, aniž by tím došlo k ohrožení jeho přirozeného vývoje. Pokud se týká namítané absorpce, pak trestání v řízení za správní delikty podnikatelských subjektů se neřídí zákonem o přestupcích, který zásadu absorpce obsahuje, nýbrž správním řádem, a ten absorpci deliktů neřeší.

Městský soud v Praze na základě žaloby, v rozsahu žalobních bodů, kterými je vázán (§ 75 odst. 2 s.ř.s.), přezkoumal napadené rozhodnutí, včetně řízení, kterého jeho vydání předcházelo. Při přezkoumávání rozhodnutí vycházel soud ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu (§ 75 odst. 1 s.ř.s.), a dospěl k závěru, že žaloba nebyla podána důvodně.

Orgán I. stupně ve svém rozhodnutí uložil pokutu za správní delikt, kterého se žalobce dopustil v rozporu s ust. § 50 odst. 1, 2, když držel a za účelem prodeje nabízel jeden exemplář ohrožené střevle potoční bez pravomocné výjimky podle ust. 56 zákona, a rovněž za správní delikt, kterého se dopustil, když předepsaným způsobem neprokázal původ tohoto zvláště chráněného živočicha podle § 54 zákona.

Podle § 50 odst. 2 zákona: *„je zakázáno škodlivě zasahovat do přirozeného vývoje zvláště chráněných živočichů, zejména je chytat, chovat v zajetí, rušit, zraňovat nebo usmrčovovat. Není dovoleno sbírat, ničit, poškozovat či přemísťovat jejich vývojová stadia nebo jimi užívaná sídla. Je též zakázáno je držet, chovat, dopravovat, prodávat, vyměňovat, nabízet za účelem prodeje nebo výměny.“*

Podle ust. § 54 odst. 1 zákona: *„kdo drží, chová, pěstuje, dopravuje, prodává, vyměňuje, nabízí za účelem prodeje nebo výměny nebo zpracovává zvláště chráněnou rostlinu, zvláště chráněného živočicha nebo rostlinu a živočicha chráněného podle mezinárodních úmluv nebo podle zvláštního právního předpisu o dovozu a vývozu ohrožených druhů, je povinen na výzvu orgánu ochrany přírody prokázat jejich zákonný původ (povoleným dovozem, povoleným odebráním z přírody nebo sběrem, pěstováním v kultuře nebo povoleným odchovem z jedinců s původem prokázaným podle tohoto ustanovení a podobně). Bez tohoto prokázání původu je zakázáno zvláště chráněnou rostlinu nebo živočicha nebo rostlinu a živočicha chráněného podle mezinárodních úmluv nebo podle zvláštního právního předpisu o dovozu a vývozu ohrožených druhů držet, chovat, pěstovat, dopravovat, prodávat, vyměňovat a nabízet za účelem prodeje nebo výměny....“*

V ust. § 56 odst. 1 zákon normuje: „*Výjimky ze zákazů u památných stromů a zvláště chráněných druhů rostlin a živočichů podle § 46 odst. 2, § 49 a 50 v případech, kdy jiný veřejný zájem převažuje nad zájmem ochrany přírody, nebo v zájmu ochrany přírody, povoluje orgán ochrany přírody...*“

Žalobce byl sankcionován podle ust. § 88 odst. 1 písm. e), podle něhož: „*orgán ochrany přírody uloží pokutu až do výše 1.000.000,-Kč právnické osobě nebo fyzické osobě při výkonu podnikatelské činnosti, která se dopustí protiprávního jednání tím, že usmrcuje nebo chová ptáky s výjimkou těch, kteří mohou být loveni, nebo zvláště chráněné živočichy bez povolení, anebo jinak nedovoleně zasahuje do jejich přirozeného vývoje*“ a rovněž tak podle ust. § 88 odst. 2 písm. o) zákona, podle kterého: „*orgán ochrany přírody uloží pokutu až do výše 2.000.000,-Kč právnické osobě nebo fyzické osobě při výkonu podnikatelské činnosti, která se dopustí protiprávního jednání tím, že neprokáže předepsaným způsobem původ ptáka nebo původ zvláště chráněné rostliny nebo živočicha nebo rostliny a živočicha chráněného podle mezinárodní úmluvy, popřípadě zvláštního právního předpisu, popřípadě jinak poruší povinnost nebo zákaz stanovený v § 54.*“

V daném případě není mezi účastníky sporu o tom, že se při kontrole orgánu I. stupně dne 23.10.2009 v prodejně žalobce v Plzni, Na Roudné 39 nacházel v akváriu mezi „nástražnými rybičkami“ určenými k prodeji jako živé návnady i jeden exemplář ohrožené střeve potoční. Žalobce orgánu I. stupně rovněž nepředložil žádný doklad, kterým by původ exempláře řádně prokázal, ani nedisponoval povolením, které by ho opravňovalo k jeho držení či nabízení k prodeji. Žalobce namítá, že exemplář se do provozovny dostal bez jeho vědomí a přičinění, nejspíše s úmyslem ho poškodit a samotný výskyt střeve potoční v jeho prodejně nelze považovat za projev jeho vůle představující konání ve smyslu zásahu do přirozeného vývoje zvláště chráněného jedince a ukládat mu za to sankce.

Městský soud k tomu předně uvádí, že odpovědnost vzniklá na základě § 88 cit. zákona, je odpovědností objektivní a je tomu tak i v případě deliktní odpovědnosti právnických osob a jim naroveň postavených fyzických osob při výkonu podnikání. Jestliže tedy zákon stanovil deliktní odpovědnost fyzických osob při výkonu podnikání jako objektivní, pak jde o odpovědnost za následek bez ohledu na zavinění a v takovém případě se otázka zavinění vůbec nezkoumá. Jelikož zákon nestanoví ani žádné speciální liberační důvody, které by při splnění určitých podmínek mohly vést k zániku deliktní odpovědnosti, je zřejmé, že žalobcova námitka ohledně veřejné přístupnosti a podloudného umístění exempláře do prodejny třetí osobou bez jeho vědomí nemůže obstát a zprostit ho tak deliktní odpovědnosti. Navíc každý provozovatel je odpovědný za svoji provozovnu i stav nabízeného zboží a z výše uvedeného jasně vyplývá, že žalobce řádně nezajistil akvárium ve veřejně přístupné prodejně proti manipulaci cizími osobami.

Jelikož tedy byla orgánem I. stupně v prodejně žalobce zjištěna přítomnost exempláře ohrožené střeve potoční, měl žalobce povinnost prokázat původ této rybky ve smyslu ust. § 54 odst. 2 zákona, z něhož vyplývá, že má-li být vůbec připuštěn zásah do přirozeného vývoje zvláště chráněných živočichů, pak je možný jedině s povolením orgánu ochrany přírody. Kdokoliv pak škodlivě zasáhne do přirozeného vývoje zvláště chráněných živočichů bez příslušného svolení, naplní skutkovou podstatu přestupku podle § 88 odst. 1 písm. e) zákona. Žalobce však žádné takové povolení pracovníkům inspekce nepředložil a na základě uvedených skutečností pak orgánu I. stupně nezbylo než vyvodit jeho odpovědnost za delikt zasahování do přirozeného vývoje držením a delikt neprokázání původu drženého jedince zvláště chráněného druhu.

Pokud jde o výsledky dalších svědků, které žalobce navrhoval, a které měly dokázat jeho tvrzení o podloudném umístění chráněného exempláře do jeho provozovny, má soud za to, že orgán I. stupně shromáždil dostatek podkladů pro své rozhodnutí a v odůvodnění svého rozhodnutí i řádně uvedl, které důkazy považoval za rozhodující a nezbytné pro uložení sankcí. Námitka žalobce se tak jeví bezpředmětnou.

K namítanému porušení absorpční zásady soud uzavírá, že sám žalobce si je podle svého vyjádření vědom, že tato zásada není nikde v právních předpisech výslovně zakotvena. Je tedy zcela na uvážení správního orgánu, zda podle ní bude postupovat, či zda použije zásadu kumulativní a jeho výběr tak bude záviset zcela na okolnostech každého jednotlivého případu. Výše pokuty byla v případě žalobce navíc stanovena zcela při dolní hranici možné sazby, zjevně jen jako jakési „napomenutí“ s preventivní a výchovnou funkcí, tudíž nemohla ani nijak citelně zasáhnout do majetkové sféry žalobce. Nezákonnost napadených správních rozhodnutí tak soud ani v tomto případě neshledal.

Ze všech shora uvedených důvodů tedy soud dospěl k závěru, že žaloba nebyla podána důvodně, a proto ji podle ustanovení § 78 odst. 7 s.ř.s. jako nedůvodnou zamítl.

Výrok o nákladech řízení je odůvodněn ustanovením § 60 odst. 1 s.ř.s., když žalobce ve věci neměl úspěch a žalovanému žádné prokazatelné náklady řízení nevznikly.

P o u č e n í : Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejblíže následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

V Praze dne 20.12.2013

JUDr. Ing. Viera Horčicová, v.r.
předsedkyně senátu